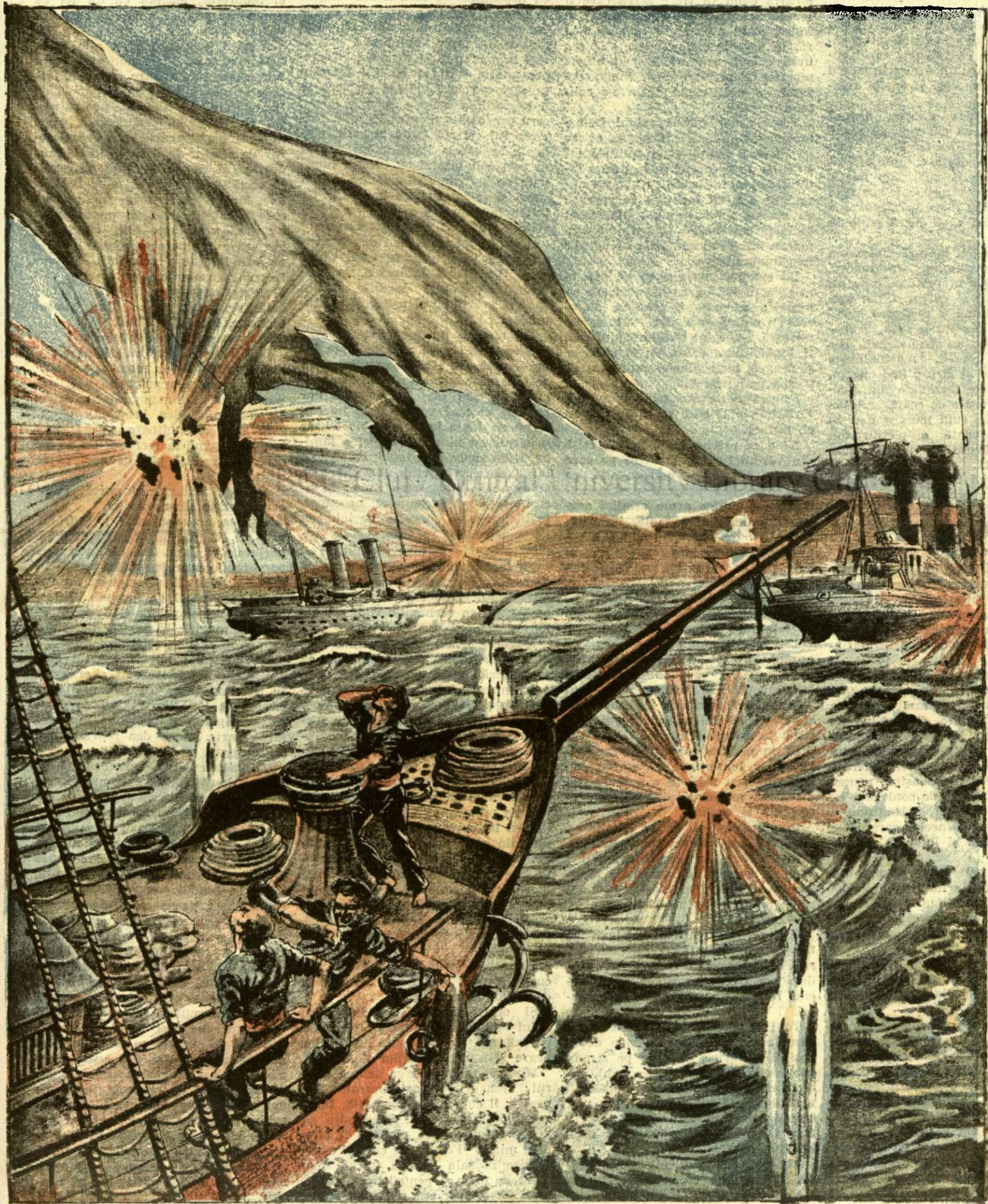

UNIVERSUL LITERAR

<p>ABONAMENTUL LEI 2,60 ANUAL <i>Abonamentele se fac numai pe un an.</i></p>	<p>COLABORATORII ACESTUI NUMAR: Mestugean, Ludovic Daus, Leontin Iliescu, Emil Nicolau, L. Rebreanu, Ana Alexandrescu Codreanu, Victor Anestin, Căpitan I. Stătescu, V. Demetrius, etc.</p>	<p>ANUNCIURI Linia pe pagina 7 și 8 -BANI 20-</p>
--	---	--

Bombardarea unor vapoare străine de către artileria bulgară pe marea de Mărmara

DIN CULISELE TEATRULUI

ODOBESCU ȘI GRIGORE MANOLESCU

de EMIL NICOLAU

Când ne ducem cu gândurile în vremurile de demult, pe atunci când întemeierii artei dramatice la noi se luptau cu restriștea și nestatornicia mijloacelor de viață, numai atunci ne dăm seamă cât datorăm noi, armașii lor, luptătorilor cari au tras primele brazde pe ogorul culturii noastre naționale.

Cetind cele povestite despre acele vremuri nu-ți vine să crezi că ele au existat și parcă-ți vine să te întreb: „să fie cele povestite din vremurile noastre, sau imaginația scriitorului le-au scormit?”

Ei bine, faptele acestea sunt reale, trăite, și povestitorul lor nu face de cât să le redea așa cum ne-au fost comunicate, de către eroii săi principali sau de mii martori ai scenelor povestite.

Au muncit strâns și din răspunțeri ce se acum trez sau patru decenii. S-au încumetat să propăvăduiască la noi, prin vorba și fapta știința limbii românești și a artelor frumoase. Și au suferit, și au trecut prin încercări dureroase, și au fost răsplătiți cu nerecunoștință din partea contemporanilor lor, acești întemeietori ai științei și ai artei.

Când privim astăzi în ce chip să reprezintă piesele pe scena teatrului național, când lăfăiți pe foliolele comode, ale acestui teatru, ne mândrim de jocul actorilor noștri, de fastul decorativ de pe scenă, puțin dintre noi știu căși martiri au căzut în luptă pentru ridicarea acestui templu al artei, la nivelul cultural și estetic la care se găsește. E tristă și dureroasă icoana acestui trecut, dar ea poate fi de folos urmașilor acelor martiri, și mai ales actorilor noștri de azi cari pășesc triumfători fericiți, și cu foloase materiale îndestulătoare pe urmele celor căzuți în lupta pentru ridicarea teatrului nostru.

Era pe vremea când Grigore Manolescu își începea cariera.

Cam pe la 1 după miezul nopții, se repeta pe scena teatrului național din București, piesa *Fiica lui Tentoretto*, de oarece scena în timpul zilei era ocupată cu repetițiile operelor italiene, spectacolul de predicție de pe acele vremuri.

Din legea comitetului, Odobescu, marele nostru scriitor, pe atunci director general al teatrelor, supraveghea repetiția.

Un tânăr uscățiv, palid, îmbrăcat în haine sărăcicioase, debita pe scenă un monolog și glasul său era stins, ca și cum ar fi venit din depărtare.

Odobescu, enervat de chipul iadulent cum repeta actorul, se ridică în picioare și zise:

— Ei, Domnule Manolescu, ce fel repeți D-ta? n'ai mâncat astăzi?

Tânărul actor înaintă la rampă, la lumina căreia apăru și mai bine paliditatea feței lui și sărăcia hainelor sale. O jachetă soloasă, un pantalon scurțat de vremeți și ros pe jos, o pereche de ghete scâlciote și rupte pe tocuri, formau toată tânăruia actor, care era să devie mai târziu strălucitul artist Manolescu.

— Fiindcă eu mă întrebai, Domnule Director, dacă am mâncat azi, vă răspund: De ieri dimineață n'am mâncat de cât un covrig.

Odobescu se infioră de acest răspuns și ordonă să se amâne repetiția pe a doua zi.

Apoi chemă la el pe tânărul actor: — E adevărat ce mi ai spus adineauri?

— Perfect adevărat.

— Ce salariu ai?

— Șeșze zeci lei.

— Numai atât? De mâine îți fac o sută. Până atunci ține 60 lei, ca să-ți cumperi o pereche de ghete și un palton.

Manolescu, strâns cu recunoștință mâna binefăcătorului său.

Mai târziu când actorul sărăcicios și umil, deveni celebrul Manolescu, povestea cu mare mândrie, acele momente de restriște.

Și era firească această mândrie a marelui artist, căci el își reamintea de unde a pornit drumul ce l'a parcurs, spinii pe care i-a călcat în picioare în calea sa spre glorie și cât de sus a ajuns. Ori cum, nu se poate ca acele vremuri de restriște să nu fi lăsat urmele lor dureroase și fatale și ea ele să nu fi contribuit ca această stea luminoasă să se stingă înainte de vreme.

Logodna în familia imperială germană

Principesa Victoria Luisa, fiica împăratului Wilhelm, plimbându-se cu logodnicul ei prințul Ernest de Cumberland și cu fratele ei prințul Oscar.

tografie și desen. În urmă să-și consacre toată activitatea pentru studiarea satelitelor noastre, Luna, studiul acesta fiind cam neglijat.

Krieger ascultă și după un timp oare care își instalează un observator în apropiere de München, la Gern.

După sfatul lui Klein, învățase și desenul și fotografia, dar acesta îi mai dăde un sfat excelent, anume, acela de a nu desena, ci de a mări fotografiile deja obținute pe la observatoarele principale și pe acele fotografii să deseneze el amănuntele ce le va observa cu luneta. În adevăr, planul era excelent și Krieger îl aduse la îndeplinire cu entuziasm. În scurt timp, întreprinderea lui științifică fu cunoscută proutin-denii și între alții, Tisserand, directorul observatorului din Paris, și Holden, directorul observatorului Lick din California îl procurară plăci fotografice cu diferite obiecte lunare.

Atmosfera nu era însă curată la Gern și Krieger se mută la Triest, unde instalează un observator căruia îi dăde numele de Pia-Sternwarte.

Intocmise nenumărate deseneuri minunate și în 1898 tipări primul volum din atlasul său lunar. Încă doi ani mai târziu făcu el observații, dar la sfârșitul anului 1900, medicul îl sfătuiră să renunțe la nopțile de veghie, de oare ce sănătatea îi era zdruncinată. A mai trăit doi ani și în Februarie 1902 și-a dat sfârșitul în San Remo.

Pe urma lui rămăsese multe alte deseneuri nepublicate și societatea germană de astronomie a însărcinat pe un alt amator astronom, Rudolf König, din Viena, cu întocmirea celui de al doilea volum, care a apărut de curând.

Numai câțiva ani a durat activitatea astronomică a lui Krieger, dar opera lui e o adevărată comoară pentru cei cari se ocupă în special cu cercetarea suprafeței satelitelor noastre, pentru stenografi, cum îi se zice acestor specialiști.

Nu a trăit însă de prisos, deși a trăit atât de puțin și numele lui nu va putea fi nicădată uitat, de toți cei cari în viitor vor cerceta

enigmatică Lună, palida Selene, cum îi ziceau Grecii antici.

Voiu mai vorbi în alte cronici de viață și activitatea amatorilor astronomi, de oare ce au fost mulți din ei, a căror activitate a fost foarte spornică pentru progresul științei cerului, ajutând astronomilor oficiali, a căror muncă e prea mare și grea.

Victor Anestin.

ZEVZECUL

de L. Rebreanu

A propos, domnilor—ne zise într-o seară locotenentul Alexa Candale—dacă e vorba de ordonanțe dați-mi voce să vă povestesc o întâmplare care pe vremea aceea, acum șase... da, tocmai șase ani, făcuse mare valvă'n țară...

Pe-atunci făceam serviciu în G... un orașel așa și așa, destul de plăcut și de vesel. Aveam un colonel cum-se-cade, camarazii cheșli și astel, deocamdată, eram mulțumit cu soarta. Din întâmplare însă, firește era o femeie la mijloc, mă învârbii cu un părint de domnișor: martori, duel, îi rătăzeai o ureche, și, din pricina asta, fui permutat de urgență la B... Suflam foc de necaz, dar n'aveam ce face: ordinu-i ordin, trebuia să plec numai decât. Imi luai calabacul de-a umăr, mă urcai în cel dintâi tron și p'aci ție drumul spre noua garnizoană.

Despre B... nu prea auzisem nimic până atunci. Printre ofițerii de-acolo nu aveam nici o cunoștință... Ce să fac?... Unde să trag?... Se seamă dimineața. Eh! nu stătu mult pe gânduri, mă arunca într-o bărbă și poruncii să mă ducă la cel mai bun restaurant!

Cel mai bun restaurant—îi zicea Hotel Splendid—era o sărăcie de han, mișel, dărăpănat, murdar ca vai de lume. Cameră nici vorbă să găsească, căci cele două ce amaru erau, le ocupaseră niște geambași ovrăi.

CELUI CE VA VENI

*Ce rău mă chinesti, dragutul mamei!
Mie corpu 'ntreg parcă-o avere vie...
Și totuși, cât de drag mie rău-avea
Știind că-i sfânta, dulcea ta solie.*

*Parcă te văd, gîmganie-adorată
Cu picioru-e, mîini ca de păpușă
Cum te scîmăni și-mi faci șiret cu ochii
Ca porumbelii gîngurind din gîșii.*

*Mai drag ca orice piesă literară
Imi va fi gînguritul să-ți ascult —
Și parcă văd cum ne sfădim cu tătă
«Pe care din noi vei iubi mai mult?»*

*Și ai să fi iubit, odorul mamei
Cum n'a fost nici fecior de împăvat.
Dar, Doamne, mă ia greeza de pe-acuma
Gîndind că ai să-mi fi de alintat...*

IN VALURI

*În marea cea fără de capăt
Își scaldă chipul mîndrul soare
Și valurile tremur toate
De neagrăta lui splendoare.*

*Și tu te ogîndești, iubite
În marea cînturilor mele
Și, ca și valurile mării
De strălucirea-ți tremur ole.*

Ana Alexandrescu Codreanu

Convorbiri științifice

Povestea unui astronom

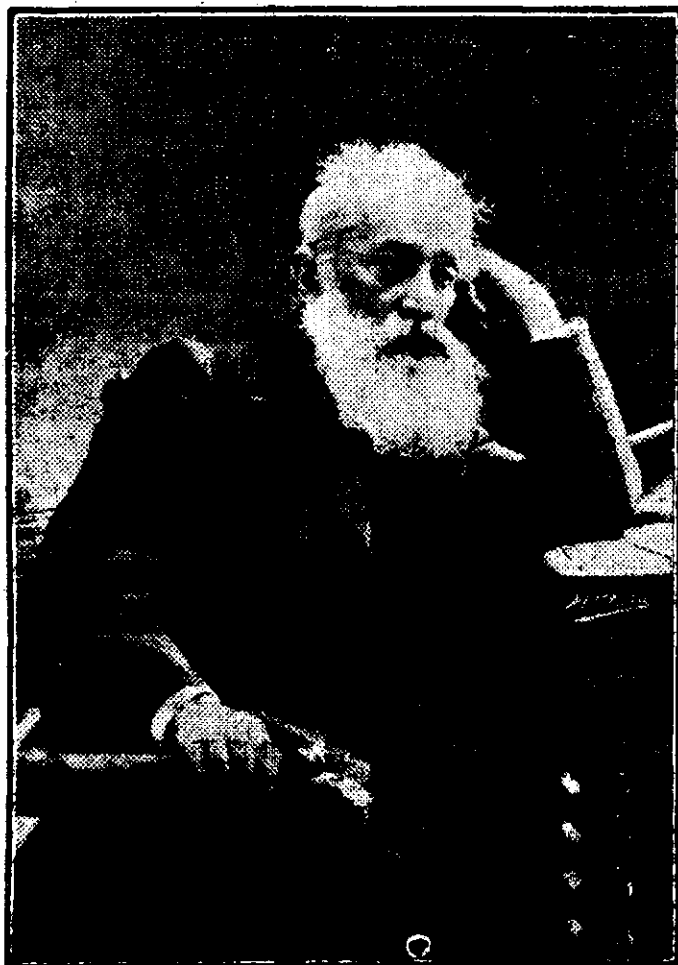
Sunt foarte interesante biografiile astronomilor, ea și ale amatorilor astronomi; Klein povestește în revista sa *Srius* din Köln, câteva amănunte, publicate pentru prima oară, cu privire la amatorul astronom Krieger, care a murit în 1902, în etate numai de 37 ani. Astronomii mor de obicei la vârste înaintate, Krieger era însă bolnav când s'a apucat de studiul astronomiei.

Într-o zi, Klein (astronom distins dar care debutase prima fi librar), primi vizita unui tânăr, care îi povestea are o avere destul de frumoasă și că voește să-și consacre toată activitatea numai pentru studiul astronomiei. Până atunci trăise într-o localitate din Bavaria, pe moșia sa, unde făcuse diferite observații cu o lunetă mică, observațiilor nesistematice însă.

Krieger nu știa însă nici trigonometria sferică, care e absolut necesară unui amator, Klein, văzându-i entuziasmul, îl sfătui să stea în München câțiva timp și să învețe acolo acea parte a matematicii și în același timp să ia lecții și de fo-

EX-LIBRIS

UN STUDIU DESPRE HAȘDEU

B. P. HAJDAU

Buinăcât cum eram treburii să plec să-mi găsească casă.

Îndată în strada cea mai frumoasă, dacă în B... poate fi vorba de ceva frumos, zării într-o fereastră biletul cunoscut: „De închiriat două camere bine mobilate”. Odăilele într-adevăr păreau frumoase. Proprietăreasa, o femeie cu o gură cameliță, mi le lauda și mi le oferea atât de ieftin că nu mă puteai codi și da-dui mâna.

Dintr-ună, până să mă obișnuiesc mai bine cu camarazii, stăteam mult pe-acasă. Mă așezam la fereastră și căscam gura la lumea ce se perinda pe stradă... Astfel chiar a doua zi îmi țintii luarea aminte un soldat gătit și spălat vesnic parcă l'ar fi scos din cutie, care se învârtea, mereu pe dinaintea casei mele. Într-o zi îl întrebai cum îl cheamă și cine-i? Zicea că e ordonanța domnului colonel.

Era un tip foarte curios ordonanța asta, pe onoarea mea, domnilor! Văzându-l așa zâmbind necontenit și arătându-și dinții ca o cucoană cochetă, pășind numai pe tălpi ca un cavalier în sala de dans, vorbind moale și trăgănat, obraznic și prietenos... părea că văd un erou dintr-un roman de senzație. De nimeni nu-l era frică afară de domnul colonel. Cu mine începuse îndată legătură de prietenie. Își zicea, probabil, că dacă soarta ne-a făcut vecini, trebuie să fim prieteni. De aceea de câte ori trecea pe sub fereastra mea îmi zâmbea prietenește... În sfârșit o prietenie cum se cade.

Dar adevărata viață pentru prietenul meu Costică începea de abia seara. Cum se întuneca, el, mândru ca o păpușă, cu mustățile răscucite ca acele, se înțepena în poartă și zâmbea, zâmbea necontenit. Am înțeles în curând că zâmbetul este arma lui cea mai strașnică. Și într-adevăr, zâmbetul lui nimeni nu se putea împotrivi. Slujnicile, fetele de țaran, nevestele, toate erau roabele zâmbetului lui Costică. Care cum trecea pe dinaintea porții, se oprea o leacă, schimbă câteva vorbe și mai multe sărutări cu Costică și numai pe urmă își vedea de drum...

Ei bine, într-o seară mă întorceam de undeva de la masă. Străzile, fi-rește, pustii și negre ca'n iad... Deschid, da-n să intru, când, peste drum, zăresc o umbră.

— Cine-o fi pribegind așa târziu pe sub ferestrele colonelului?

Fără să știu mult pe gânduri, hai, să vedem ce-i cu umbra aceea. Trebuie să vă mărturisesc, domnilor, că mă așteptam să dau peste vre-o femeieșcă întârziată pe-acolo cine știe cum. Când colo, ce să vezi? Umbra mea se pune în poziție și ridică mâna la cozoroc. Adică Costică.

— Dar tu ce cauți aici pe vremea asta?

Băiatul prinse a bălbați zăpăcit... Pricepuți pe loc că e vorba de o aventură de dragoste. Nu-l mai des-cusui, ci mă grăbii acasă.

Totuși mă rodea să știu pe cine așteptă prietenul Costică? N'am aprins lumină. Am deschis încetinel fereastra și m'am pus la pândă. Nu peste mult auzii scârțâind poarta colonelului, iar în deschizătură deosebi un căpșor de femeie... Vorbea ceva, dar atât de încet că de abia puteai auzi câteva cuvinte întretăiate.

— Nu mă chinui, Marița!—se des-lușea glasul tânguit al lui Costică.
— Lasă-mă în pace... du-te... Nu e voce... nu se poate...

Apoi în curând iarăși vocea femeii:
— Nu se poate, înțelegi?... Haide, pleacă...

Scena aceasta a ținut mai bine de cece minute. Pe urmă, deodată, poarta se închise urduind, cheia se învârti de două ori în broască, iar flăcăul meu rămase uitându-se la clanta cu pumnii încleștați.

Mi se părea că văd limpede situația. Costică s'a zăpăcit de fata în tasă a domnului colonel, dar ea nu

D. Iuliu Dragomirescu, cunoscutul scriitor, a început să tipărească interesantele sale studii asupra marelui cugetător, istoric, și poet care a fost genialul Bogdan Petriceicu Hașdeu. Pentru tinerimea de azi, care nu l-a văzut pe Hașdeu sub ninsoarea anilor, abia târându-și umbra fizică în incinta Academiei Române printre alii carei adevărați nemuritori era fruntaș; pentru această tinerime, care n'a asistat de cât la înmormântarea modestă a marelui Hașdeu, lucrarea monumentală a d-lui Iuliu Dragomirescu va fi un izvor nesecat de noi studii și de noi cercetări.

Zilele acestea a apărut primul tom din această lucrare: „Ideile și faptele lui Bogdan Petriceicu Hașdeu”, acest tom cuprinde viața lui Hașdeu între anii 1836—1863, cu numeroase ilustrații și motto-uri din scrierile inedite ale lui Hașdeu, partea I-a a lucrării ne dă o genealogie lămurită a Hașdeilor, familie a cărei origină să pierde în noaptea veacurilor, trecând dincolo de 1451

când s'a născut Ștefan Hașdeu și chiar peste viața lui Grigorcea Hașdeu care a trăit pe vremea voevodului Petru Mușat.

Această voluminoasă lucrare merită să fie citită, pe de-a-ntregul de către cei cari vor să cunoască a-dăncurile aceluia suflet nepotolit care în *Sic-Cogito* ne-a lăsat admirabile pagini de cugetare înaltă, prinos de admirațiune paternă adus pretimpuriei morții a genialei Iulia Hașdeu fiica marelui nostru academician.

Apariția lucrării coincide cu centenarul răpirei Basarabiei și acesta e — după cum spune însuși autorul — cel mai frumos omagiu adus so-rei noastre captive, pentru că Hașdeu a fost și va rămâne cea mai de seamă creațiune și incarnațiune a geniului basarabean.

Lucrarea e presărată cu interesante povestiri anecdotice din viața marelui Hașdeu cum și ca documente, scrisori etc., care au legătură cu viața marelui cugetător.

L. I.

vrea să capătuleze. El, deprins cu biruinți ușoare, se întărește, se înfurie, dar bag seamă și fata e un drăcușor și jumătate...

A doua zi Costică păru foarte abătut. Mustăța-i era neperiată, barba nerasă, numai cizmele lustruite ca oglinda mai arătau că el este vestita ordonanță a domnului colonel.

— Ce are băiatul ăsta?—mă întrebai cu mirare. Te pomenesti că s'a zăpăcit cu tot dinadinsul de Mari-oara.

Seara mă așezai din nou la locul de pândă. S'a repetat scena de ieri, numai că, de astădată, poarta s'a izbit mai strașnic ca de rândul trecut.

— Vezi, vezi!—îmi ziceam. Mari-oara umblă cu mofturi. De sigur umbilă cu mofturi, altmintrelea de ce ar ieși în toate serile până în poartă? Ca să-I spuie să plece?... Aș, face nazuri... Ei, dar, în cele din urmă tot Costică o să iasă biruitor!

Costică însă pe zi ce mergea tot

— Ești obraznic, domnule sublocotenent. Știi?

După asemenea experiențe urmăriam cu și mai mult interes asediul lui Costică, deși, drept să vă spun, nu-l mai prooroceam mare izbândă...

Odată poftisem la mine pe un locotenent, băiat foarte cum se cade, la un ceai. Trăncănisem câte verzi și uscate, iar pe urmă îi pomenii și de Costică.

— S'a zăpăcit de Marița? Întrebă surprins locotenentul.

— Da, și mi se pare că s'a zăpăcit bine de tot...

— Țasta o face foarte rău... foarte rău...

— Însfârșit de ce s'o facă rău?... El...

— Aș... Marița nu e de el... De altmintrelea n'are decât să-și iea dracu pe toți!—adăogă scârbit.

Văzui că nu vrea să vorbească și îl lăsaș în pace. Povestirăm iarăși despre călul maiorului și alte asemenea lucruri interesante, iar vremea trecea. Se apropia ceasul îndăgăstărilor.

— Îndată o să ai și tu prilejul să i vezi!—îi zisei zăgalnic.

Amorezii noștri se înfînțară... Locotenentul îi privea mormăind cu un urs trezit din somn.

— Idiotule, idiotule!—zise așezându-se iar pe scaun. Apoi se întoarse brusc către mine întrebându-mă:

— Tu încă nu știi că domnul colonel nu-l place să stea ofițerii tocmăi sub nasul lui...

— Subt nasul lui? Vorbește-te rog, mai lămurit!... Asta...

— Ești prost, băile!... Ei bine, domnul colonel găsește că nevasta d-sale nu este destul de tânără, destul de fermecătoare, de...

— Și?

— Și are pe Marița, care e o fată drăguță!... Domnul colonel o găsește chiar foarte drăguță! încheiă senin locotenentul.

În toamna aceea ne bătușe Dumnezeu cu niște manevre cum nu s'a pomenit mai mizerabile. Într-o zăpăseală omorătoare, într-o coțărâie care te făcea să-ți scuipi plămâni, făceam marșuri de câte cincizeci de kilometri. Au trecut însă și de atunci trec toate necazurile și bucuriile, și ne-am întors acasă, în târgășorul nostru mult huli care acumă ne părea un adevărat colț de rai.

— Ce-o să faci acumă îndăgăstății mele?—mă gândeam eu. Cum o fi revederea după atâta vreme?

Seara mă și așezai la fereastra Costică se arătă în curând și începu a se plimba nerăbdător de ieri-cole. Prin geamuri însă se strecura lumină de lampă, dovadă că domnul colonel încă nu se culcase... Trebu un drum bun de vreme până se stinse lumina în ferestrele colonelului. Noaptea neagră îmbracă acumă erașul într-o haină strânsă de jale. În turnul bisericeș din piață ceasornicul numără rar, prelung: unsprezece.

De-acumă clipele se scurgeau cu o încetineală spăimântătoare. Îmi păru o veșnicie până sună miezul nopții. Pe urmă nici un zgomot, parcă toată lumea ar fi moartă... Apoi, deodată, de undeva departe, hămăitul ascuțit, înfiorător al unui câine spintecă văzduhul... Prin odă-nare începură a-mi furnica firea de groază. Așteptam totuși, tremurând, să văd ce s'o întâmplă. Costică însă, oploșit sub poartă, nici nu călășea, iar în casă stăpâna o tăcere cum cimitir... Și, nu știu cum, frică, o frică proastă, neînțeleasă, mă prinse cu totul în mrejele ei. Umbre rânjite păreau că se învârtesc de-bunește în jurul meu... Mă desbră-cai repede, mă vârâi în pat și-mi trăsesei plapoma peste ochi.

A doua zi parcă m'ar fi scârțit cineva toată noaptea. Mă sbrătam grozav de obosit, mă dureau toate oasele. Imbrăcându-mă îmi adusei aminte de Costică și, fără să vreau, pășii la fereastră.

Și uite așa își petreceau zilele, bătăle copilă. Într-o zi zise cănd amândouă plecară din casă, cea mai mare zise încet surorii sale:

„Muncim amândouă într-o părușă pentru a aduna bucată cu bucată, că să asigurăm existența mamei noastre, dar fiindcă suntem prea mici nu putem să-i aducem atâta cât îi trebuie. Auzi însă, că în capitală e un negustor care cumpără țese pentru a fi întrebuintate ca servitoare; vrea să mă vândă lui ea, cu haniile aceste să putem veni în ajutor mamei noastre. Tu ești prea mică, totuși să stai aici și să o ajuti cu ce-ți putem”.

Și astfel vorbea biata fată scâldată în lacrimi; iar cea mică adânc mîhnită le gândul despărțirii plânse, plânse dinos de i se frângea inima întorcându-se acasă cu gând de a nu mai spune mamei lor ceea ce ele vorbiseră să facă.

De atunci copilă cea mică în fiecare zi spre amurg dispărea din casă; iar când mama lor întreba de ea, cea mare îi răspundea că e dusă la pagoda Bișam să se închine.

Într-o noapte ploioasă cea mai mare zise călăbălă: „plouă și drumul e întunecos, iar tu te expui mergând pe poteca de pe munte și o să mălănești și mai mult pe biata mamă. Nu mai pleca te rog! Când va înceta ploaia și s'o mai lumina, poți să te duci să-ți faci ruga la pagodă”. Cea mai mică răspunse mîhnită: „Mă jurai să mă închin șapte zile de-a rândul. Mă închin lui Dumnezeu pentru voi amândouă, și tu vrei să-mă calci cu piciorul?”

Te rog dă-mi drumul! Dar să nu cumva să-ți spuși mamei. Și sprințenă ea o sursă, o luă la sănătoasă, sarmăna copilă, în puterea nopții, pe ploie și vijelie! Făcu un drum bunșor, cum de un riu din capătul cărărușei, dar parcă nu mai ajungea.

Cu multă greutate în sfârșit ajunse la pagodă unde spre urzirea ei văzu lumina înăuntrul. Privind văzu doi hoți lângă un foc viu uscându-și hainele, unde leorău de ploaie.

Ea era copilă, de unde știa că este două siluete sunt hoți. Gândindu-se însă să nu fie nicaieri drumul refugiat de potopul dumnezeesc, intră cu curaj în pagodă. Hoții surprinși de vucul pașilor copilă întoarse capul spre ea.

„Ce; te-ai părăsit tovarășul? Și cum ai venit singură pe vremea asta? întrebă toți într'un glas.

„Nu, răspunse ea.”

„De unde veni?”

Vin să fac rugăciunea către Dumnezeu în această pagodă, și fiindcă neaptea aceasta e ultima, veni și pe potopul acesta.

Hoții o măsură din creștet până Hoții o măsură din creștet până în tălpi și întrebând-o „Drumul din sat e cam lung, ce fel de rugăciuni ai venit să faci?”

La început copilă tăcuse, dar când fu atacată, le răspunse sărmana cu ochii plini de lacrimi:

„Aveți o mamă — pe care surioara mea și eu mine — am hrănit-o până acum, dar fiind prea mică nu putem să o ajutăm în deajuns. Tatăl nostru muri acum câțiva ani, și astfel buva de pământ ce o mai aveam o vîndurăm ca să-l îngropăm și iată-ne astăzi lipsite de mijloacele de viață; și din cauza asta surioara mea vrea să se vîndă la un negustor din oraș pentru a putea ajuta pe mama dar mie atât de greu că nu pot ajuta pe biata mamă... și zicând aceste cuvinte lacrimile îi împrindă obrazii copilă. Și pentru că surioara mea să nu se mai vîndă, făcui timp de 7 zile aceste rugăciuni; nu mai avem pe nimeni să ne sprijine, de cât pe bunul Dumnezeu, din pagodă; la el ne-a rămas toată nădejdea. Jurai că rugăciunile să le fac neîntrerupt, său dacă nu mai bine să-mi răpuși viața.

Pe când hoții își aruncau priviri unul altuia copilă plângea îndure-

rata. Cu ochii scâldați în lacrimi împlore pe hoți a fi milostivi. Hoții înduioșați de încrederea tinerei copilă cum și de mila ce avea biata fată de surioara și mama ei, dădă câteva clipe de staț stransa toate lucrurile și banii ce îi furară dându-le zicând: „Ea pachetul acesta și să cauți să fii în toldecauna credincioasă precum ești acum. Noi suntem călători, vă compătimitim din toată inima și de aici vă dăm, acestea și învățăm copilă cu o mantie de ploaie o scoase din pagodă îndrumând-o spre casă. Lumina de pe timpuri acela spunea că ajutorul din nașterea mînie pe lângă ceea ce adesea le dăruia zeul Bișam, care era adărit înălțat de ruga credincioasă a sărmanei copilă.

Trad. de Mihail Simion

Viața artistică și literară

Celebra statuă Ioan Botezătorul a lui Donatello a fost cumpărată de guvernul italian cu 400.000 lire — un milionar american cumpără toți milioane — și va fi așezată în muzeul Bazzello din Florența.

Marele astronom, Camille Flammarion a propus și a să aducă ca noua planetă descoperită în 1908 de astronomul Mon Wolf de la observatorul din Acidelberg și numerotată cu cifra 591, să poarte numele de Mircille, ce reîna celebrei poezii a lui Fr. Mistral. Căci, ca și cum plătete se face la observatorul din Kiel.

Mircille e o planetă de 12° mărime și gravitează între Mercur și Jupiter, într-o tovarășie de 750 surori gemene. Evoluțiunea acestei stele, invizibilă cu ochii liberi, cea ce-ți va înălțați parful de poezie se face în 1905 etc. Anul surorilor de patru ori mai lungi pe poezia planetă Mircille de cât anul nostru pământent.

Zilele trecute a murit la Paris învățătorul academician Thoreau-Daugu, istoric și polemist de mare. *Historie de la monarchie de Juillet* e opera de seamă care i-a asigurat locul printre nemuritorii Franței. Cea din urmă scriere a sa e „*Le renouveau catholique en Angleterre*”.

Povestea romanțică a *Carmosinei* a fost pusă pe muzică, după Boccazio și Alfred de Musset, de compozitorul Henry Février și s'a cântat, pentru întâia oară, zilele trecute, pe scena teatrului *dela Gaité Lyrique din Paris*. *Povestea* a avut un re-marcabil succes relevând celelalte romanțe. *Carmosina*, atât de populară, în Franța, în vechiul trecut.

VOPSEA DE PĂR RAPID

Garantăm absolută nevătămătoare, vopsește imediat părul cărunt sau alb, în negru, în brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural, în cât nu se cunoaște de loc că părul este vopsit. Întrebăm pentru mod simplu și mai ușor ca în orice altă vopsea de păr. Lei 2.50 la drogerii și farmacii.

MARE
Inlesnire de plată
PIANINE NOUI
DIN CELE MAI BUNE FABRICI
VINDE FĂRĂ NICI UN ACONT
În rate lunare a lei 40
Georg Degen, București
Alături de Cofetăria Capșa.

Pentru doamnele menagere
Recomandăm călduros
„Regina bucătăriei”
Un volum conținând rețete complete pentru ori-ce fel de mâncări, pentru sănătoși și bolnavi.
1 LEU
La administrația ziarului „Universul”
Pentru provinciile se adaugă 10 bani poșta
Contra ramburs nu se expediază

Căsar & Minka Crescătorie și întreprindere de
Câini de rasă
ZAHNA. (Prusia) recomandă
CĂINI de rasă cea mai nobilă
Câini de pază, de rasă renumită, și de companie, precum și toate felurile de câini de vânătoare, dela marele câine Ulmer Dogg și de munte până la cățelușul cel mai mic de câine. Preții curenti ilustr. gratis. Face expedite în toate părțile lumii în ori-ce anolimp. Expoziție permanentă mare în oraș Zahna.

Vorți să faceți să nu mai bea

pe bărbatul, frul, nevasta, sora, bica, sau pe vre-o rudă mai apropiată, adreșati-vă la noi. Vă vom ajuta printr'un procedeu ușor și eficient, căci ori-măi scăpat mai de ființe de sărăcie, mizerie și ruină.

Nă veal grăbiți cu metoda noastră, punerea în aplicare înă ca pătinașul să observe cât de puțin. În cele mai multe cazuri nu poate nici să priceapă, căci neputând suporta de loc spiritul, el crede că vina este a buzubă hăntare.

Noi primim zilnic o mulțime de scrisori de mulțumire, de la bărbați și femei de toate clasele, bogăți și săraci, cari au fost remediați cu strălucit succes. Corespondența sosește cu cea mai mare discrețiune, și pentru înscența metodei garantăm și cităm ceea-ce ne scrie d-l Unwejn Franz din Resiczabanya:

Prea stimată doamnă, Kopenhaga, Danemarca.

Vă rog fiți așa de bun și trimiteți-mi 2 cutii cu poșta, ramburs pentru lei 20. Am doi prieteni cari s'au dedat rău beției și voese să-l vindec.

Eu însumi am probat efectul lui «Kino», pe când eram un bun băutor și nu știam cum să mă abțin. De când însă am luat praful «Kino» m'am făcut cu totul alt om, sunt sănătos și am cu totul o altă viață cu familia mea. Mulțumindu-vă mult pentru efectele lui «Kino», vă rog a-mi trimite imediat. Voi recomanda încă la mulți că «Kino» este un mijloc foarte eficient contra beției.

Resiczabanya, Dec. 1911. Cu stimă, Unwejn Franz.

Preparatul nostru se vinde pentru minimul preț de Lei 10, și-l trimitem contra cost sau ramburs dacă scriți la adresa noastră din Kopenhaga.

Kino-Institut, Kopenhaga K. 10. Danemarca
Scrisorile merg cu 25 bani, cărțile poștale cu 10 bani.

INAINTE și DUPA
Întrebuintarea Cremei și Pudrei „FLORA”
Poșta de
difer 1 leu
BUCUREȘTI
Apă de
gaură 1 leu

SĂPUN DE TOALETĂ
„FLORA”
De o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinile și tenul. Bucata lei 1.25.

Tusea cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească vindecă sigur
PECTOSIN ITEANU
—Mole în 3.—Drogerii și Farmacii—
Anemia, doroza, neurastenia, histeria, glăbiciunea generală combale
HEMOFER ITEANU

NOUILE MARI PREMII

ce se vor oferi de

ZIARUL „UNIVERSUL“

abonaților săi la tragerea din luna Mai 1913:

Lei 7.000 Lei

în honori comunale 4 la sută

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 9-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre, de cel mai recomandabil depozit de mobile de fier și bronz
Industria Metalică MARCU, bulevardul Elisabeta No. 8, București.

Jumătate Garnitură Mobilă

COMPUSĂ DIN : O CANAPEA, DOUĂ FOTOLIURI ȘI PATRU SCAUNE.

O oglindă venețiană. - O masă elegantă de mahon cu cristal. -

O frumoasă Lampă pentru atârnat. - O Mașină de cusut p. mână

Toate acestea cumpărate de la marele magazin de mobilat MARCO DATTELKREMER, strada Carol No. 62, București.

Un Dormitor de lemn fin

construit în aceeași fabrică de Mobile de lemn MARIN V. GANEA, șoseaua Milită-Bravă No. 37 și strada Șerbănică No. 10. —
Sursa: Călea Victoriei No. 107.

UN GRAMOFON foarte elegant, cutia de stejar, cu plăchete de metal și cu nichelat, cu 6 plăci duble, adică 12 cântec.

UN FLAUT DE ABANOS, cu 12 clape, într-o cutie fină sculptată cu cutiea.

UNA VIOARA FINĂ cu arcuri și accesorii de rezervă.

Toate acestea cumpărate de la Marele Magazin de muzică Jean Feder, București, Calea Victoriei 54, Furnisorul Curții Regale.

UNA MADOLINA italiană, de palisandru, ornamentată, cu testonă prelungită, specială pentru concert.

UNA CHITARA cu mecanică.

UNA HARMONICA cu două rânduri, cu 12 clape și 4 basuri, burduful dublu, cu colțuri de metal.

Cumpărate de la Magazinul de muzică «La Harpa», București, strada Colței No. 5.

UNA JARDINIERA de argint de China, oxidată și aurită, cu 4 picioare și două mânere, cu un cristal frumos șlefuit.

UNA FRUCTIERA de argint de China, la parte aurită, cu talerul de cristal, gravat broderie și șlefuit.

UN SERVICIU PENTRU BERE, compus din o carafă și patru pahare de cristal, pe o tăviță argintată cu două mânere.

Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterii Th. Radivon, bulevardul Elisabeta No. 8 bis.

UNA PENDULA MODERNĂ de stejar ce se întoarce odată la 15 zile.

UN CEASORNIC DE AUR 14 karate, cu trei capace, frumos gravate și emailate, pentru dame.

UNA GARNITURA DE AUR 14 karate, compusă din o pereche cercei, o broșă și un inel, toate cu pietre Simil, Brilliant și Perle.

UN CEASORNIC DE BIRQU cu călimară, formă modernă și frumos nichelat.

Toate acestea cumpărate de la cunoscutul și bine asortatul magazin «Ceasornicaria Colței», București, str. Colței No. 31.

UNA BICICLETA ELEGANTĂ «SPORT» cu roata liberă și frână automată prin contrapedalare.

UNA PUȘCA de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel, «Bayard», din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are 4 zvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pulbera neagră, cât și pulbera fără fum.

UNA CARABINA semi-automată de mare precizie «Pieper» cu tirul garantat precis.

UN REVOLVER SISTEMATIC.

Cumpărate de la marele magazin de arme S. D. Ziemann, Furnisorul Curții Regale, Calea Victoriei No. 44, București.

3 CEASOARNICE DE AUR 14 karate cu câte 3 capace foarte frumos gravate, toate pentru dame.

3 LANTISOARE DE AUR 14 karate, pentru 4-geare.

6 CEASOARNICE de argint rusece, cu 3 capace, p. bărbați.

6 CEASOARNICE DE ARGINT VERITABIL, cu 3 capace, pentru bărbați.

6 CEASOARNICE DE NIKEL, cu 2 capace, p. bărbați.

6 CEASOARNICE DE ARGINT «Marca Arpad» cu 2 capace frumos gravate, pentru bărbați.

6 CEASOARNICE DE METAL argintat, cu câte 3 capace pentru bărbați.

4 LANTISOARE DE ATARNAT LA GAT, de argint aurit pentru dame.

7 SPLENDEDE LANTISOARE de argint 800, p. dame.

UN SPLENDID CEASORNIC DE AUR 14 karate, cu 3 capace, foarte fin gravat, având și port-fotografie, pentru dame.

UN CEASORNIC DE AUR AMERICAN, cu 3 capace, pentru bărbat.

UN CEASORNIC DE AUR pentru bărbat, 14 karate, cu 3 capace, frumos gravat, având pe capac loc pentru gravură.

3 CEASURI SPLENDEDE DE ARGINT pentru bărbați.

UN CEASORNIC de metal aurit pentru bărbat.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din interesanta scriere «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pe un an lei 18 ; pe șase luni lei 9.15 ; p. 3 luni lei 4.65.

Pentru a concura la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri ; cei pe șase luni 15 și cei pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri, pentru tragerea următoare.

Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebuițează încasatori.

Plata abonamentelor se va face direct la casa administrației ziarului, prin mandat postal sau în persoană.